

Allah'ı bilmek üzerine

Leyla Ertokuş: “Yüce Rabbimizin 99 ismini bilmenin ve ezbere okumanın faydaları nedir?”

Biz “mümkün” varlıklarız. Allah ise “vacib” varlıktır. Yani bizim varlığımız bütünüyle Allah'ın iradesine ve kudretine bağlıdır. Allah'ın varlığı ise kendinden ve zorunludur. Allah Teâlâ'nın dışında zorunlu varlık yoktur. Bu hakikati bir ölçüde “Lâ ilâhe illallah” sözüyle ifade etmiş oluyoruz. Zorunlu Varlık olan Allah'ın zatını ise, mümkün varlıkların kavramalarına imkân yoktur. O'nu ancak yüksek nitelikleri ile, güzel isimleri ile, kemal sıfatları ile ve kâmil fiilleri ile bir nebze kavrayabiliriz. O'nu sahip bulunduğu yüksek nitelikleri ve sıfatları ile kavramak için ise, güzel isimlerini öğrenmemiz, bilmemiz ve kavramamız gerekir.

Kur'ân, Allah'ın isimlerini bize “Esmâ-i Hüsnâ” tabiri ile tanıtır.¹ Esmâ-i Hüsnâ, en güzel isimler demek olup; Allah'ın sahip bulunduğu sıfatların ism-i fâil cinsinden, yani özne cinsinden adlarıdır. Her isim bir İlâhî sıfatı, vasfı ve niteliği adlandırır. Yüce Allah, kendisini Kur'ân'da ve Sevgili Peygamberimiz Aleyhissalâtu Vesselâmın dilinde bine yakın isimlerle anmıştır. O Kendisini hangi isimlerle isimlendirdi ise O'nu bu isimlerle tanırız. Kendisine vermediği bir isimle kendisini zikretmeyiz. Çünkü şanına ve yüceliğine yakışan en güzel isimleri, O Kendisi için zikretmiştir; biz O'na uyarak O'nu Kendisi için zikrettiği isimlerle tanırız ve anarız. Meselâ, Allah'a “tanrı” demeyiz. Çünkü Allah kendisine “tanrı” dememiştir.

Babasını hiç görmemiş ve vasıflarını hiç bilmeyen bir çocuğun merakını takdir edersiniz. Babasına kavuşmayı ne kadar arzu eder. Ona bir gün kavuştuğunda ağzından düşürmediği tek isimle, “babacığım” ismiyle çağırışı görülmeye değer. Bu ismi de bilmediğini düşünürseniz, babasını nasıl çağıracak ve babasının o engin şefkatini kendisine nasıl celb edecektir?

İnsanoğlu Allah'ı isimleri ile bilmeye ne kadar muhtaçtır? Çünkü kul olarak ne kadar aciz, ne kadar fakir, ne kadar güçsüz, ne kadar çaresizdir! Baş her derde girdiğinde çağırarak, gönlü her sıkıntıya uğradığında duâ edecek, kalbi her darlığa düştüğünde niyazda bulunacak, ruhu her musibete girdiğinde kapısını çalacak büyük ve merhametli bir Sâhib'e ne kadar muhtaç!

Peygamber Efendimiz (asm) hiç olmazsa Allah'ın doksan dokuz isminin bilinmesini, bu isimlerin zikredilmesini, tefekkür ile her an hissedilmesini istemiş ve Allah'ın isimlerini anlayarak bilenleri Cennet'le müjdelemiştir.² Kendi mübarek diliyle yaptığı duâ ve niyazlarda Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm) hep Esmâ'ül-Hüsna ile Allah'a sığınmıştır. Kendisine (asm) Cibril-i Emin vasıtasıyla vahyolunan Cevşenü'l-Kebir, Esmâ'ül-Hüsna ile yapılmış bir duâ ve niyaz hazinesidir.

Bedüzzaman Saîd Nursî hazretlerinin altı bin sayfayı aşkın Risâle-i Nur eserleri de, iman esaslarını ve İslâmiyet'in hak din oluşunu Allah'ın isimleri ile izah ve ispat etmiştir.

Bizler Allah'ın kullarıyız. Sevincimizde, üzüntümüzde, derdimizde, sıhhatimizde, iyi günümüzde, kötü günümüzde hep O'na yakın olmak isteriz ve buna muhtacız. İyi günümüzde şükretmek için O'nun adına muhtacız. Kötü günümüzde sabretmek için O'nun adına muhtacız. O'nun merhametini istediğimizde Rahman ve Rahîm isimleri ile O'na yaklaşırız. Günahlarımızdan pişman olduğumuzda O'nun Äzaffâr (Çok Bağışlayan), Äzafûr (Çok mağfiret eden), Tevvâb (Tövbeleri çok kabul eden), Kâbil (Dilek ve ricaları çok kabul eden), Mücîb (Her duâya cevap veren), Settâr (Hataları çok örten), Afüvv (Kullarını çok affeden) isimleri ile O'na sığınırız. Hastalandığımızda Şâfi (Çok şifa veren) ve Muâfi (Afiyet ve sıhhat veren) isimleri ile niyazda bulunur, Allah'tan şifa ve âfiyet talep ederiz. Düşmanlarımıza güç yetiremediğimizde Allah'ın Kahhar (Kahreden, mahveden), Cebbar (Dilediğini yaptıran), Celil (Celâl sahibi olan) isimlerine havale ederiz. Mal-mülk sahibi olduğumuzda Allah'ın Malik (Gerçek mülk sahibi olan), Vâris (Her şey gerçekten kendisinin olan), Äzanî (Sonsuz zengin olan), Muğnî (Kullarına zenginlik veren) olduğunu düşünür, elimizdeki malın emanet bulunduğunu idrak eder ve haddimizi aşmayız.

Sözün kısası, her halimizde ve her işimizde kul olarak Allah'ın isimlerini bilmeye ve O'na sığınmaya mecbur ve muhtacız. Allah'ın isimleriyle Allah'a böylesine yakın olmayı Kur'ân da istemekte, O'na O'nun isimleriyle sığınmayı emretmekte ve Allah'ın isimleri konusunda yanlışlığa düşmekten bizi sakındırmaktadır.³ Şu âyetler, Kur'ân'ın bu husustaki hassasiyetini anlatır:

* "De ki: İster Allah diye duâ edin, ister Rahman diye duâ edin, hangisiyle duâ ederseniz edin; Çünkü Esmâ'ül-Hüsna (en güzel isimler) O'na mahsustur."⁴

* "Allah, kendisinden başka ilâh olmayandır; Esmâ'ül-Hüsna (en güzel isimler) O'na mahsustur."⁵

Dipnotlar:

- 1- A'râf Sûresi, 7/180 ; Haşir Sûresi, 59/24
- 2- Buhârî, 8/1165;Tirmizî, Daavât, 86
- 3- A'râf Sûresi, 7/180
- 4- İsrâ Sûresi, 17/110
- 5- Tâhâ Sûresi, 20/8